

GAZETA POPORULUI

Fosie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 20 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 10 Cor.
Pe 3 luni . . . . . 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
strația gazetel.

Un șir cu litere mărunte întâia-ora 60 fil.
a doua- și a treia-ora 50 fil.

Un nou pas spre pace.

După patru ani de sângeroasă frământare, după-ce s'a jertfit atâtea viață de om și s'au risipit atâtea comori neprețuite, a răsunat, în sfârșit, cuvântul așteptat cu sete nespūsă de întreaga lume. Sâmbăta trecută, monarhia noastră, în deplină înțelegere cu guvernul german și cu cel turcesc a trimis o propunere însemnată regelui din Suedia, ca s'o predea lui Wodrow Wilson, președintele Statelor Unite din America. Iată ce se spune în acea scrisoare, din cuvânt în cuvânt:

„Monarhia austro-ungară, care a purtat totdeauna numai un războiu de apărare și de nenumărate ori și-a rosit voința de-a pune sfârșit vărsării de sânge și a ajunge la o pace dreaptă și cinstită, se adresează către domnul preșident al Statelor Unite americane cu propunerea de-a încheia îndată armistițiul pe uscat, pe mare și în văzduh, și în legătură nemijlocită cu aceasta a intra în tratative asupra păcii, pentru care să servească de temelie cele 14 puncte ale cuvântului adresat de d-l preșident Wilson către congresul din 8 Ianuarie 1918, cele patru puncte din vorbirea d-lui preșident Wilson dela 12 Februarie 1918, precum și tâlcuirile preșidentului dela 27 Septemvrie 1918.”

Această propunere înseamnă un pas uriaș spre înfăptuirea păcii. Ea ne dă dreptul să nădăjduim în sălășluirea cât mai repede a unui duh de pace sfântă între popoarele, ce se războiesc. Tocmai de aceea puterile centrale au declarat că primesc programul politic, pe care l-a vestit în vorbirile sale președintele Statelor Unite. Ele îndeplinesc tot ce se cuprinde în cele 14 puncte, cu ajutorul cărora a crezut Wilson, că poate să pună capăt războiului, Nemții se vor retrage din Franța; vor face la loc și vor despăgubi Belgia, vor pune în picioare pe Sârbia, Muntenegru și Țara românească; vor lua din nou în cercetare contractele dela Brest-Litovsk și dela București, pentru a le îndrepta și vor asigura pretutindeni autonomia adecă dreptul de viață al popoarelor mai mici.

E limpede deci, că bărbații dela conducere, atât cei d'n Germania, cât și cei dela noi și-au premenit sufletul în chipul cel mai desăvârșit. Un duh nou duhul democrației curate, al dragostei nefățărite față de drepturile firești ale fiecăruia om, a suflat în zilele trecute și a doborât, mai întâiu în Germania, pe „iunkerii” negri, cum îi numea poporul pe miniștrii cei tirani, cari nu

erau datori să răspundă nimănui pentru faptele lor. Da, într'adevăr, în zilele trecute s'a petrecut în Germania cea mai mare minune după revoluția rusească: împăratul Wilhelm a numit de cancelar pe prințul Max din Baden, un bărbat înzestrat cu cele mai nobile simțeminte și un prietin sincer al păcii. Ba chiar și socialdemocrații au pus mâna pe șase locuri de ministru, ca să conducă adevărații fii ai poporului destinele țării. Și încă o minune s'a mai întâmplat: parlamentul nemțesc a ascultat în liniște pe cancelarul nou, care a venit să publice propunerea de pace și să arete schimbările făcute. Au amuțit glasurile celor gălăgioși, cari au fost pricina măcelului înfricoșat și numai unul dintre ei a izbucnit într'un plâns cu sughituri, când a văzut cum îi scapă din mână puterea.

Acum cu răsuflarea oprită așteaptă toată lumea răspunsul lui Wilson. Ce va zice președintele Statelor Unite? Va vrea să pună capăt războiului prin o pace cinstită ori ba? Propunerea de armistițiu a primit-o Sâmbăta și până în clipa de față, n'a răspuns nimic. Se pare, că deastădată se gândește mai bineșor, cumpănește și socotește împreună cu aliații săi ce să răspundă. Vom auzi deci în câteva zile cuvântul său.

Cinci „zloți”.

Schită de Ilie Marin.

(Urmare și sfârșit).

Cu hârtia în mână a găsit Păltineanu pe rănit. I-a fost firul Ariadnei hârtia aceasta în labirintul de săli, de coridoare, și de paturi. Mai întâi a trecut printr'o curticică curată, cu câteva straturi de verdeață. Un crucifix pe mijloc. Christos pe cruce! Cu capul lăsat adânc, în jos, cu ochii dureroși, îndreptați spre cei dela picioarele Sale. Părea că zice fiecăruia trecător: „și tu îți ai crucea ta de suferință, frate!

Era ceasul vizitelor. Rudenii, cunoscuți, toți alergau dela pat la pat, să-și vadă răniții. Ici o mamă cu copilul ei, colea tatăl, om mai în vârstă, colea logodnica. Răniții, cu fețele albe, cu mâinile, sau picioarele legate, le mulțumea din ochi fericiți.

Numai la patul 14 din sala 44 nu se

oprea nimenea, afară de sora de caritate. O singură dată s'a oprit o mamă, a luat o floare și a pus-o pe plapoma bolnavului. Voia să facă bucurie „străinului.”

S'au mirat toți când au auzit că rănitul dela patul 14 capătă vizită. Mai mirat a rămas însuși rănitul. S'a ridicat pușintel în pat și și-a aruncat ochii asupra lui Dumitru Păltineanu.

— „Nu mă cunoști?” l'a întrebat el, pe românește.

Ilie Neagu l'a privit lung, lung, apoi a izbucnit: „of, păcatele mele! unde ne mai vedem și noi!”

O clipă — și ochii țaranului român erau în lacrimi. Dumitru Păltineanu s'a aplecat asupra lui, i-a prins mâna în mâinile sale. S'au strâns de mână. Dispăruse deosebirea de clasă — erau Români, Români într'un vârtej strein, Români, cari se caută...

Dumitru Păltineanu s'a așezat pe mar-

ginea patului și a început să descoase pe bolnav. Trecuse operația. Mâna i-au tăiat-o.

— „Dar asta a fost și mai grea,” zice dureros Ilie neagu și-și dete plapoma puțin la o parte. Păltineanu își duse mâna la cap.

— „Cum? Și piciorul?”

— „Da. Și piciorul. Granata nu întreabă ce-ți trebuie și ce nu...”

Spuneau că o să mi-l boteze ori cum îi zic pro-te-ze... că o să-mi pună un picior de alea, la loc... Da' n'a fi cât e lumea lume, al meu!...

Nevestii... ei să-i spui cu bineșoru... lasă, lasă, m'o vedea ea și-așa.”

A stat o clipă cu ochii înlăcrămați, apoi deodată fără de trecere:

— „Hei, bine-mi pare că mai aud vorbă românească!” „Mi s'a făcut dor de ea, ca copilului de sânu maică-sa!”

Lupta dintre neamuri în Austria.

Deschiderea casei deputaților din Viena. — Autonomie pentru toate popoarele. — Ce-au răspuns la acestea cehii? — Cuvântarea slovacului Korosec. — Ce doresc Românii.

Războiul lumii a sguduit din amorceala lor pe toate neamurile monarhiei noastre. Astăzi luarea aminte ni se îndreaptă cu deosebire către Austria. Invălmășeala de acolo este vrednică de-a fi luată în seamă, tocmai pentru faptul că ea poate fi de mare însemnătate pentru chipul cum se va alcătui în viitor monarhia noastră. Este în deosebire știut, că Austria se compune din o mare mulțime de neamuri: *nemți, cehi, ruteni, poloni, sloveni, italieni și români* ca să-i numim pe cei mai de seamă numai. Popoarele acestea se găsiu din vremuri vechi într-o neîntreruptă frecare întreolaltă. Guvernele austriace erau însă, destul de iscusite, aștându-i pe unul împotriva celorlalți și dând drepturi unora pentru de-ai asupra pe alții, să-i stăpânească pe toți deopotrivă. Întăietatea mult timp păreau s'o aibă nemții. Ori-unde mergeai limba nemțească era ținută în mare cinste: la tribunale, la tren, la oficii, în școli și în alte locuri. Câtă vreme simțământul național la popoare nu era așa de desvoltat ca acum, toate să simțiau bine în chipul acesta, sau părea cel puțin așa ca și când s'ar simți bine. A venit însă războiul cel mare. Neamurile din lume s'au împărechiat după limbi, după obiceiuri, după interese. Și precum s'au alcătuit alianța de state în marele, totașa și neamurile din câte o țară au ținut de bine să se adune fieștecare la semeni săi, după graiul ori portul ori legea sa. Fiecare așa cum a socotit dânsul de bine.

Astfel, fără de veste, vedem răsărind din luatul monarhiei noastre, pânea cehilor, a polonilor, a slovenilor, a italienilor și-a celorlalți deopotrivă. Toți încep să-și ceară drepturile! Tot neamul cu țara și așezămintele sale. Mai puternici par a fi cehii. Aceștia de vre-o cincizeci de ani încoace, prin hărnicia lor s'au ridicat la o treaptă culturală atât de înaltă și la o bogăție economică așa de cuprinzătoare, încât se pot

așeza alătura cu ori-ce popor din Europa. Increderea în puterea proprie, cultura, bogăția și curajul de care a dat dovadă, i-a adus acolo unde sunt astăzi. Ce vreau oamenii aceștia? Scopul lor este să se alcătuiască cu ori-ce preț într'un stat de sine-stătător, de care să se țină și 15 comitate din Ungaria în cari locuiesc slovacii, un neam apropiat de dânsii prin limbă. Aceasta a cerut-o acum pe față deputatul ceh *Stanek*, într'o ședință mai din urmă a parlamentului Austriac. Ce vreau polonii? A spus-o așisderea un deputat de-al lor cu numele *Dr. Tertil*: Unirea într'un singur stat polon a tuturor polonilor din *Rusia, Germanla și Austria*. Se știe că polonii până înainte de aceasta cu vre-o sută cincizeci de ani, au format o țară mare și bogată cu regi în fruntea ei, dar pe urma unor bătălii și neînțelegeri din lăuntru, a fost împărțită între aceste trei mari puteri europene. Astăzi ei nu pretind alta de cât ca țara lor să se facă iară la loc așa precum a fost odinioară. Dar ce doresc slovenii? Ei pretind ca să se înființeze un stat liber și pentru dânsii, de care să se țină apoi toți slovenii și sârbii, cari locuiesc în partea dela miazăzi a monarhiei noastre.

Aceasta este deci fierberea cea mare din Austria. Impotriva planului de a se alcătui din Austria mai multe țări naționale, sunt cu deosebire nemții din Austria. Ei se tem grozav să nu-și piardă în chipul acesta puterea din mână și să cadă numai în rândul al doilea, în cea ce privește puterea. Ministrul președinte *Hussarek* a spus, că dânsul s'ar învoi cu plăcere ca fiecare popor din Austria să capete autonomie, adică să se stăpânească singur pe sine. Nu vrea să știe nimic despre state de sinestătătoare însă, așa precum o doresc aceasta neamurile de acolo. Și de aicea purcede cearta. Aceasta se poate vedea mai bine dacă vom scrie mai pe jos, ce s'a întâm-

plat în cele din urmă ședințe din parlamentul austriac, adecă casa țării din Austria. Lucrul ne privește și pe noi mai deaproape, de-oarece unii dintre deputați, au atins acolo și afacerile dela noi din Ungaria.

Deschiderea casei deputaților din Viena.

Viena. — Casa țării austriacă s'a redeschis după o vacanță mai lungă. Președintele parlamentului a ținut o vorbire în care a spus că suferințele populației a crescut grozav în al 5-lea an de război, precum și dorința de pace. Puterile centrale au arătat adesea-ori că vreau pace, dar chemarea lor n'a găsit răsunet. Poate în cea de pe urmă vorbire a lui *Wilson* mai putem găsi o potolire a orbirei antantei. N'avem pricină să ne perdem curajul.

Prim-ministrul baronul *Hussarek* a ținut apoi o vorbire în care a zis între altele astfel:

„Prin armistițiul încheiat cu Bulgaria s'a alcătuit neîndoios o situație serioasă pentru monarhie la miazăzi. Dar situația nu e de loc îngrijorătoare. S'au luat măsuri militare corespunzătoare în unire cu Germania. Așa că putem privi cu liniște desvoltarea lucrurilor în Balcan. Mergem umăr la umăr cu germanii și în viitor alianța noastră va rămânea nestrămutată. (Cehii strigă: *Să ne despărțim de Germania*).

Precum în luptă așa și la lucrarea păcii vom merge mână în mână. Viitoarea rânduială a legăturilor dintre popoare numai pe calea înțelegerii se poate face, iar nu prin apăsare de cătră o parte. De fapt s'a produs în anume măsură o înțelegere în lucrurile mai de seamă asupra viitoarei înfățișări a lumii. Va veni ceasul unor consfătuiri pentru înțelegere. Suntem totdeauna gata pentru o faptă de împăcare și dreptate.

Trebue în timpul războiului să pregătim îndeplinirea unor lucruri viitoare, cum e afacerea Poloniei, Bosniei și Herțegovinei; vom ținea seamă în deslegarea unor afaceri de interesele popoarelor ce locuiesc acolo. Alipirea Bosniei și Herțegovinei de

Fața i s'a rumenit puțin. Și-a răzimat ochii de Păltineanu, căutând să-l descoase, apoi zise: „... sânul maică-sa! Aș avea și eu o rugare — da' nu te superi.”

— „Cum să mă supăr? Se poate?”

— „Nu te superi?”

— „Vai-de-mine! Spune-o! N'o fi tăierea capului!”

— „Dacă ai venit dta până acilea și dacă te-ai ostenit pentru mine — apoi ești om bun, n'am ce zice. Așa te-am știut eu totdeauna. Da... când te'ntorci îndărăt?”

— „Poimâne.”

— „Bine, poimâne... Stai puțin, să pun ceva la cale... da... Apoi uite ce te rog — ști dta că am pe copilașii ăia, că-mi sunt dragi ca lumina ochilor. Iacă inimă de muiere, și pace! Mi-e dor, mi-e dor de Răducu, de Petrea, de Ioană. — Dumniata o să-i vezi mai degrabă. Ești sănătos. Mare vorbă!... așa. Vezi dumniata sub plapomă, co'lea — cătră părete — așa, acolo, ai găsit? — așa — o năframă — despătură — eu n'aș putea. Ai găsit? Sânt cinci zloți — o hârtie de ai de zece coroane. Hei, am strâns banii ăștia din „*lenung-u*” meu! Cu țărăita. M'am gândit să le duc ceva copilașilor mei acasă — dacă m'or ajuta

ciolanele. Da acuma văd că multă apă o o să mai curgă pe Dunăre până o se dau cu ochii de-ai mei! De aia — fii bun și cumpără dumniata câte ceva, pentru ai mei. Iacă — cinci zloți. — Alege ce crezi dta mai potrivit din Viena asta. Niscari jucărele, Să aibă și ei, drăguții, ceva dela tată-lor. Neveste-i o surță, niște cercei. Știi dumniata! Mă'ncred în gustu dumitale. — Să știe că-i dela tată-lor... și dela bărbat.”

O lacrimă i se prelinse dela coada ochiului în jos și-i căzu pe perină.

Dumitru Păltineanu sta cu hârtia de zece coroane în mână.

— „Stai, omul lui Dzeu, stai — că și dta ai parale la mine!”

— „Eu? La dta?”

— „Da. Nevasta îți trimite zece coroane — cinci zloți, cum zice dumneaei — să ai de cheltuială.”

— „Nu se poate!”

— „Ba se poate.”

— „Atunci tot ai lor se fie! Mie ce-mi trebue aici? Tăbac capăt! De banii ăștia o să le iau ceva, când or închide poarta spitalului în urma mea.” Și — fericit — închise ochi pentru o clipă.

... Se vedea acasă? Lucra pe câmp,

pe urma boilor, cu Petrea ca pogănicu? Ori sta, după munca câmpului, pe prispa casei, lângă nevastă, făcându-și o „țigare” — până când Răducu găngurește în brațele nevastii? Ori se vedea în biserică, în strana lui, cântând o pricează?

— „Hei, să mă văd odată la ai mei — acasă!” oftă el din greu.

— „O să te vezi!” zise Dumitru Păltineanu. „Increde-te în Dzeu. El vede toate. Dumnezeu e mare și-ți ajută!”

— „D'apoi, dac'am scăpat din bătaia tunului, o scap eu și din ghiarele astea!” zise Neagu și arătă spre ghiarele nevăzute, cari i se înfigeau în carne.

Pe plapoma patului priveau la scena aceasta două bancnote de hârtie — două hârtii de câte cinci „zloți” — una motolită rău, soiosă, alta ceva mai îngrijită (venise din leafa plătită pe câmpul de războiu.)

Dumitru Păltineanu își luă peste câteva zile rămas bun dela Neagu și ieși din spital. În pragul ușii se mai opri odată — și făcu semn cu mâna lui Ilie Neagu. Neagu privea la el cum se uită un câne credincios spre stăpânul său.

Croația-Slavonia și în tot cazul și legătura cu Dalmația ar fi asemenea o cale.

Autonomie pentru toate popoarele.

Grijile de acum nu trebuie să ne facă să uităm afacerile autonomiei popoarelor (interuperi la cehi și slavi). Să ne opunem acestei deslegări ar fi să nu ținem seamă de întreg mersul istoric al statului nostru și de chemarea sa.

Unele începuturi pentru o asemenea autonomie au și fost pregătite și a mers înainte cu atât mai mult, cu cât popoarele au fost înălțate de ideile mari, cari conduc lumea și cu cât au simțit lipsa programului cultural și politic.

De aceea față de unele lucruri neplăcute, ivite în viața publică, putem spune plini de încredere că ne putem folosi și mai departe de gândul autonomiei naționale și că putem aștepta de pe urma aplicării lui cu iscusință o îndreptare serioasă și o deplină lămurire a situației. Greutatea stă numai în aplicarea acestui gând. Cel din urmă cuvânt în afacerea autonomiei naționale n'a fost încă spus la noi. Trebuie însă spus cu înțelepciune și energie în înțelegere cu popoarele partașe. Guvernul va pregăti cu grijă și va începe această mare însă folositoare muncă. Țelul și-l poate ajunge numai cu ajutorul tuturor. Gândul călăuzitor trebuie să fie: *Să asigurăm tuturor popoarelor austriace, drepturi deplin egale și putința de a hotărî fie-care în țara sa, toate afacerile naționale și culturale, având în vedere marginile dictate de interesele comune.* Intr-o întrecere pacinică să-și desvolte de acum puterile toate popoarele austriace. Progresele lor va aduce statul la o nouă înflorire și va alcătui o pildă pentru toate națiunile, cari văd mântuirea în viața comună și frățescă. Nu în frământare, ci în unire și înfrățire stă puterea și viitorul nostru. (Apl. în stînga, sgomot la cehi.)

... S'a oprit Păltineanu în curtea spitalului. De departe se auzea huruitul trăsurilor și sgomotul publicului din „Prater.“ Aici era liniște. Cineva aprinsese candela dela picioarele lui Christos. O flacără mică, gălbuie, juca și-și răspânda fiecele plăpânde în inserarea, care începea să se întindă. Capul lui Christos părea mai mist ca ori când. Multă desnădejde în ochii Lui! Par'că voia să zică: de câte-ori m'ați răstignit pe cruce?!

Dumitru Păltineanu s'a sprijinit pentru o clipă de răzămătoarea scaunului de rugăcinne.

Ilie Neagu! Inimă bună! Te sacrifici! Poți ierta? — Iată gândurile, cari îl frământau în clipa aceea pe Păltineanu. Poți ierta? întreba el,

(Și'n fața ochilor sufletești ai lui Păltineanu — apărui alt cap țărănesc. Și acesta cuprins de bunătațe. Și acesta blând, temător de Dumnezeu, iubitor de semenii săi. Un mușic — Karataiev! Reminiscente literare! Din „Răboiu și pace“ de Tolstoi. Dar ce reminiscente! Viață nu literatură!

Nu erau frați, frați de cruce: Ilie Neagu cu Karataiev?)

Christos sta sdrobot, pe cruce și tăcea...

Ce-au răspuns la acestea cehii?

În ședința următoare a parlamentului a luat cuvântul mai dintâiu deputatul ceh Stanek. El a spus:

„Punctul cel mai înalt al războiului groaznic l'am trecut acum. Rezultatul prevăzut de ceho-slovaci este de neînlăturat. Istoria lumii duce la prăpăd pe cei cari au merita-o. Toate popoarele, la care iubirea de pace și libertate nu este o vorbă goală, s'au unit pentru a înlătura pentru toate timpurile duhul german amenințător. Era de prevăzut care va fi și cum trebuie să fie biruința din urmă. Când cehii au cerut să fie atrași la sfătuirile de pace dela Brest-Litovsk, au fost amenințați cu spânzurătoarea de nemți. Acum vor trebui să sufere ca la sfătuirile de pace să ia parte trimișii cehi, dar nu ai cehilor austriaci, ci ai trupelor ceho-slovace din Rusia. Este numai meritul acestor oști, că Franța numai e jefuită azi de trupele nemțești, că și Parisul, inima Franței și Calaisul, nu mai cade pradă nemților.“

Cuvintele acestea ale deputatului ceh a u produs mare nemulțumire printre deputații nemți,

Deputatul neamț Teufel a strigat: „Vorbirea aceasta este cea mai mare ticăloșie cu puțință în Austria. Deputatul Langenham a adăugat: „Trădători de patrie ordinari ce sunteți.“ Deputatul Teufel a continuat apoi: „Legiunile cehe aceste bande de pungași“...

Se naște apoi o larmă grozavă. Deputații cehi injură pe deputații nemți: „Ticăloșilor! Blăstămaților!“

Deputatul ceh Socoup ia ghiozdanul ministrului dr. Paul și o aruncă în deputații nemți, fără a nimeri pe nimeni. Larma crește. Deputatul ceh Lissy apucă un ținător de metal pentru creioane și condeie și-l aruncă asupra deputaților nemți. Miniștrii părăsesc sala. Cu greu liniștea a fost restabilită.

Președintele redeschide ședința și-și arată părerea de rău pentru aceste lucruri urâte.

Deputatul Stanek continuându-și vorbirea a spus: Mersul biruitor al duhului liber, iubitor de popor nu va mai putea fi oprit de nimeni. Nemții și maghiarii cu vorbe prefăcute strigă după pace. Dar îndată ce un aliat al lor își îngăduie să întindă mâna după pace, îi sar de gât. Acum ne chiamă în mod viclean să-i ajutăm să punem capăt vărsării de sânge. Dar țelul lor din urmă rămâne mereu stăpânirea germano-maghiară și asuprirea popoarelor cari nu sunt germane și magiare. Vorbitorul se îndreptează apoi în contra sfințirii legii celei noi pentru alegerea deputaților, care are de scop să stingă de deplin ființa național-politică a popoarelor nemaghiare din Ungaria. Pentru așa ceva să-și caute aliați alt undeva decât la popoarele austriace. Legea aceasta electorală ungară este cântecul de lebedă a statului ungar. *Noi vom frontul celor trei state slave dela Danzig peste Praga până la Adria. Statul ceh slovac, în care să între și țara slovacă din Ungaria, hotarele ei geografice — acesta este programul nostru cel mai mic.* Cehii sunt deplin solidari cu frații lor slavi de sud și cu polonii și declară că singura cale pentru a se ajunge la pace e să se primească punctele lui Wilson.

După vorbirea cehului Stanek, împuterniciții partidelor germane s'au dus la primul ministrului austriac, cerând să respingă în mod hotărât spusele lui Stanek.

Cuvântarea slovacului Korosek.

În șirul cuvântărilor din parlamentul austriac a luat cuvântul și deputatul slovac Korosek. El a zis între altele următoarele:

„Din nota de pace a ministrului Burian se vede dorința de pace, nu însă și voință neprefăcută pentru a încheia pacea. Numai acela vrea în mod sincer pacea, care dă și popoarelor asupra căror guvernează, dreptul de a hotărî singur de soartea lor. Primul ministru vine prea târziu cu propunerea sa de *autonomie națională.* Înainte de război slavii din sud ar fi primit o asemenea propunere cu mulțumire, astăzi însă în al cincelea an de război, ei răspund: Niciodată! Nici un fel de meșesuguri politice nu pot separa pe croați de sârbi și de sloveni. Vorbind de călătoria contelui Tisza în sudul monarhiei, deputatul Korosek a zis: Tisza a călătorit ca om a regelui, după cum se vede din primirea oficială ce-a avut. Cum a primit el însă pe delegații de acolo? Pe cei din Serajevo nici nu i-a poțtit să șadă. Plângerea lor a numit-o necuviincioasă, iar dorințele lor a spus că-s bani falși cari n'au trecut. La urmă Tisza le-a spus: *Poate că noi vom cădea, însă înainte de a cădea, vom avea destulă putere spre a vă zdrobi.* (Mare zgomot și protestări la cehi). Contele Tisza a batjocorit și parlamentul austriac: El a spus: *„dacă slavii de sud ar fi în Ungaria noi i-am da afară cu piciorul.“* Da a trecut timpul când grozii dau afară popoarele cu piciorul și mai poate veni și ziua când națiunile vor da cu piciorul în grofi. Mulțumim fraților bosniaci pentru că după patru ani de asuprire au mai găsit bărbăția să spue contelui Tisza în mod sincer ce vor.“

Ce doresc Români.

Deputatul român din Bucovina Dr. Isopescul Grecul, a încheiat șirul lung al cuvântărilor. Inimosul deputat și-a înălțat glasul în numele tuturor Românilor din monarhia austro-ungară. Nădăjduim că vom putea publica întreaga cuvântare, îndată-ce ni se va da puțință s'o căpătăm. Dăm de astădată după gazeta „Peste Lloyd“ următoarele:

„În momentul când cer dreptul de a-și hotărî singure soartea lor, toate popoarele din monarhie, începe să răsbească la lumină, de sineînțeles că și noi cele 4 milioane de Români din Austro-Ungaria, cerem stat de sinestătător în marginile monarhiei. Credem a putea cere aceasta cu atât mai mult, cu cât acest stat nou înființat ar avea cea mai mare putere de-a atragere asupra României libere pentru de-a hotărî-o să se alipească la monarhie. În chipul acesta rămânem în bunăînțelegere cu ținuta noastră de până acum, pe urma căreia n'am cerut nici-odată până în prezent ieșirea din monarhie, ci dinpotrivă alipirea noastră de frații din Ungaria, sub forma unui stat de sinestătător în hotarele monarhiei.“

Intâmplările din Bulgaria.

Condițiile de armistițiu. — Noul front dela Dunăre. — Regele bulgar a depus coroana. — Noul rege: Borîș III. — Frontul sârbesc.

După ce au trecut cele dintâi clipe, în cari am primit știrile despre pasul făcut de bulgari atât gazetele noastre, cât și lumea politică, s'au liniștit și au făcut loc unei judecăți mai cumpănite. În zilele din urmă, apoi am primit amănunte nouă despre felul, cum s'a petrecut *capitularea* armatei bulgare și despre pricinile cari au hotărât-o.

Iată, spre pildă ce icoană zugrăvește o corespondență oficioasă din Viena:

„Intre mijlocul și aripa dreaptă a frontului macedonean, de care era legată armata lui Pflanzer-Baltin, steteau diviziile a doua și a treia bulgară, amândouă erau un cuib de răzvrățiți, căci știa toată lumea, că în armată umbra vorba, din gură în gură: „Ne luptăm de trei ani, dar vom depune armele în ziua când se împlinesc tocmai trei ani dela mobilizare.“ În Bulgaria se știa de lucrul acesta, fiind-că ori-cine putea să vadă cvintele, ce le scriau soldații pe vagoanele lor, adică „luați seama, se apropie ziua de 16 septembrie“ (când s'a făcut mobilizarea), dar se vede, că au luat lucrul prea ușor.

Când s'a împlinit ziua soldații din divizia a doua au încunoștiințat pe dușman, că se predeau. Acesta fu semnul pentru antantă, ca să înceapă ofensiva. Rezerve bulgărești nu erau, așa încât frontul lor s'a făcut puzderie la cel dintâiu atac. Chiar și cartierul general și-a pierdut nădejdea atunci. Șeful statului major a făcut raport la Sofia, de unde s'a hotărât a cere pace separată. Acum totă Bulgaria o cutrieră trupe fugite, pe cari trebuie să le desarmeze soldații credincioși. Cunoscutul deputat țărănesc Stambulovsky a plecat la front, ca să facă agitație între soldați pentru pace.“

Vestita gazetă din Viena cu numele „Fremdenblatt“ tâlcuind aceste știri, spune că, capitularea Bulgarilor este mai rușinoasă, decât ori-care dintre capitulările de până acum, deoarece nici sârbii, cari au fost zdrobiți de tot nu s'au gândit nici un moment să se predea și să primească condiții așa de grele.

Dealtminteri supușii austro-ungari, cari se aflau în Sofia s'au pachetat și au plecat acasă pe un vapor, încă în săptămâna trecută. De asemenea și băncile mari din Pesta, cari aveau agenturi prin Bulgaria, și-au adus banii acasă.

Condițiile de armistițiu.

Iată după un ziar italian punctele, pe cari s'a legat bulgarii să le primească:

1) Bulgarii ies îndată din ținuturile ocupate încă în Grecia și Sârbia, de unde nu au dreptul să ducă nimic. La retragere să nu pricinuiască pagube. Administrația bulgară rămâne și pe mai departe în funcțiune în ținuturile părăsite.

2) Imediata demobilizare a oștirii bulgare.

3) Predarea tuturor armelor, munițiilor și transport într'un loc ce se va stabili.

4) Să întorcă Greciei materialul luat dela greci în timpul ocupațiunei Macedoniei.

5) Trupele bulgare la apus de Üesküb depun armele și se declară de prinse. Ofițerii își păstrează armele.

6) Antanta are drept să folosească la lucru pisonierii bulgari. Prizonierii antantei trebuie să fie eliberați de Bulgaria.

7) Germania și Austro-Ungaria capătă un termen de 4 săptămâni pentru retragerea trupelor și autorităților lor militare din Bulgaria. În acelaș timp toți reprezentanții diplomatici și consulari ai puterilor centrale, trebuie să părăsească Bulgaria.

Noul front dela Dunăre.

Ziarul englez Daily Chronicle scrie: Demobilizarea armatei bulgare și predarea căilor ferate, a drumurilor și a teritoriilor bulgare va ținea încă multă vreme și vor trece cel puțin două luni, până când vor putea aliații să ridice un front nou la Dunăre, ca să ajungă puterile centrale în aceeaș stare, ca la începutul războiului. Pooparele antantei trebuie să se gândească, că ceea-ce se întâmplă încă nu-i hotărâtor.

Regele bulgar a depus coroana.

Ca un resunet la întâmplările din Bulgaria firul telegrafic ne mai aduce o știre: regele Ferdinand a abzis de coroana regală și a plecat din Bulgaria spre castelul german din Koburg, de unde își trage obârșia. Înainte de plecare a dat un manifest înduioșător către poporul bulgar, pe care l'a condus vreme de 32 de ani.

Cu el împreună a plecat din țară și fiul său cel mai mic Ciril și cele două fete ale sale.

Noul rege: Borîș III.

Sâmbătă dimineața cetățenii Sofiei fură răpiți de-o nouitate sguuitoare. Placate mari lipite pe străzi vesteau, că abzicând regele Ferdinand, s'a urcat pe tronul regilor bulgari fiul său Borîș, care va purta numele de Borîș III.

În aceeaș zi, înainte de ameazi, s'a și îndeplinit încoronarea noului rege, în chipul cel mai sărbătoreț. Mulțimea mare l'a primit pe Borîș cu însuflețire nemărginită. Noul rege abia de 24 de ani, dar fiind-că a crescut în Bulgaria și a fost botezat în religia ortodoxă, se bucură de dragostea tuturor supușilor săi.

Frontul sârbesc.

Ziarul Vilag scrie în numărul său din urmă despre noul front următoarele: Asupra întâmplărilor din Sârbia sudică cercurile oficioase tac de mai multe zile. Cu toate că am avea multe de întrebat. Ce se întâmplă acum prin spărtura ce s'a deschis prin prăbușirea frontului bulgar? Armistițiu încheiat cu bulgarii spune numai atâta, că trupele antantei nu vor mai ataca pământ bulgar, dar nu și aceea, că ar fi oprit înaintarea spre meazănoapte, în direcția Dunării și a Savei. Oficios ni s'a adus la cunoștință, că am trimis trupe în Sârbia. Unde vom forma un front nou? În comunicatul de Duminecă se spune apoi, că la Vranja, trupe sârbești au dat peste cetele noastre dinainte. Se vede deci, că trupele sârbești au ajuns prin valea Moravei până în dreptul orașului Niș.

Cursul războiului.

Când lumea întreagă așteaptă cu cea mai mare nerăbdare să răsară odată zorile păcii, pe câmpul de bătaie se desfășură luptele cu aceeaș furie, ca și mai înainte.

În deosebi pe frontul apusean nici pe-o clipă nu conținește apăsarea antantei. După ocuparea celor două orașe mari, Lens și Armentieres, din cari s'au retras nemții, mareșalul Foch și-a îndreptat atacurile sale nenumărate asupra alor două linii 1. Cambrai-St.-Quentin și 2. Reims-Champagne cu gândul ca pătrunzând peste liniile nemțești din două părți, să miște frontul din loc și să-i silească pe nemți a se retrage către graniță. Pe frontul cel dintâiu au reușit aliații să înainteze ceva și să ocupe câteva localități. În comunicatele lor au trimbițat apoi, că aici au cucerit și cea din urmă întăritură a vestitei linii, ce poartă numele lui Hindenburg.

Intre Reims și Champagne, unde luptă Americanii cu trupe numeroase și atacă cu o droaie de tankuri, nemții și-au retras de asemenea frontul mai îndărât, ca să nu fie încunjurați din două părți. Astfel orașul Reims a rămas în afară de bătaia tunurilor nemțești și antanta îl socotește ca deplin eliberat. Cerceiând pricina pentru care atacă antanta așa de năpraznic, gazetele cele mari spun, că mareșalul Foch ar vrea să isprăvească războiul în toamna asta și de aceea îi dă așa zor. Preluând Americanii o parte mai mare din frontul francez, trupele franceze au fost duse în ajutor Belgienilor și acum, fără să se fi hodinit, atacă orașul Roulers, de unde vreau să ajungă, pe drumul cel mai scurt să ocupe cel mai însemnat oraș din nordul Franței: Lillul.

În zilele din urmă au cercat și Italianii să ne atace lângă Asiago, pe muntele Persica. Au fost respinși însă și acum gazetele lor spun, că nici nu mai încearcă ofensivă generală, până nu capătă ajutor mai mare dela Americani.

În Albania trupele noastre se retrag peste Berat spre nord. Și aici au încercat Italianii să pătrundă dinspre mare în orașul Durazzo, atacând cu o mulțime de vase de război. N'au izbucit însă.

O deosebită grijă merită frontul turcesc din Palestina ori mai bine zis din Siria, unde se dau acum luptele. Turcii s'au retras dela Ierusalim spre nord mai bine de 200 km. Ei au părăsit și orașul Damasc, de unde duc drumurile de caravan spre Bagdad. Cu turcii împreună luptă aici și câteva batalioane nemțești. De altminteri și Turcia s'a alăturat la propunerea noastră de pace, așa că răspunsul, ce va sosi, o privește și pe ea mai deaproape.

Alianța popoarelor asuprite.

Cetim în „Pesti Hirap“ următoarele: Se vestește că deputații celor așa numite 6 milioane ale popoarelor asuprite din Europa, se vor întruni în zilele viitoare la Washington în America, ca să întemeieze societatea popoarelor asuprite. De acestea se țin iugoslavii, ceho-slovacii, românii, litvanii și alte popoare mai mărunte. La adunare vor lua parte demnitarii mai înalți ai Statelor-Unite și trimișii aliaților. Acolo se va discuta apoi, ca în jurul hotarelor Germaniei să se alcătuiască din popoarele mai mici un fel de opritoare, cari popoare după războiu vor avea să fie unite într'o alianță a neamurilor.

Spre pace.

Cele 14 puncte a lui Wilson. — Glasuri neprietinești. — Răspunsul lui Clemenceau. Revizuirea păcii din București. — Prada antantei.

Până când în lumea mare a biruit puterea democrației, la noi în țară nu se mișcă nimic. „Grofii“ noștri cred, că pot să țină și mai departe stăpânirea asupra popoarelor. Wekerle, Tisza, Apponyi, Andrássy, cari au batjocorit de-atâtea ori dreptul de liberă dispunere a popoarelor, se prefac că nu-i privește ceea-ce se petrece în preajma lor. Dar totuși simțesc și ei că fuge pământul sub picioarele lor, de aceea și-au dat mâna și s'au unit, ei, cari s'au terfelit totdeauna ca dușmanii cei mai neîmpăcați. Bag seamă pricep și ei cuvântul rostit atât de respectat de Wodrow Wilson: „Dreptul și dreptatea cere, ca toate popoarele și naționalitățile să trăiască liber și în condiții egale, fie tari, fie slabe.“

Numai contele Károlyi se gândește serios să întindă mâna de pace și naționalităților. El se străduiește să ajungă în audiență la regele să-i facă propuneri pentru deslegarea celor mai arzătoare întrebări. Se vorbește, că în vreme ce în Austria va fi numit de ministru președinte profesorul Lammasch, în Ungaria va fi numit groful Károlyi. De altfel am primit știrea sigură, că contele Károlyi s'a pus deja în legătură cu democrații sinceri din țara noastră și astfel a invitat la o sfătuire și pe reprezentanții comitetului nostru, ca să le facă anume propuneri. Socialiștii țin zilele aceste un congres ca să-și spună și ei părerea și să facă cunoscut cuvântul muncitorimei din țară. În sfârșit mai amintim că stăpânirea ar vrea să trimită la congresul de pace pe groful Apponyi, părintele școlilor românești, ca să stea de vorbă cu democrații.

Cele 14 puncte ale lui Wilson.

Iată vestitele puncte cari vor servi de temelie la înfăptuirea păcii și pe cari le-au primit puterile centrale:

1. Contractul de pace să se facă în fața lumii întregi și nu pe ascuns.

2. Apele mari să fie slobode pentru corăbii, chiar și în vreme de războiu. Prin urmare cel mai tare să nu oprească pe cel mai slab de-a se folosi de drumul de pe mare.

3. Se înceteze ori-ce luptă economică, (adecă nici o țară să nu închidă vama pentru negoțul altei țări).

4. Toate popoarele să se învoiască a desarma, iar pe viitor să nu țină mai mulți soldați, decât numai cât au lipsă pentru păstrarea ordinii.

5. Coloniile să se dea îndărăt și legăturile lor cu țările din Europa să se orânduiască din nou, ținându-se seamă și de dorințele locuitorilor băstinași.

6. Pământul Rusiei să-l golească nemții de tot, ca astfel Rusii să-și hotărască singuri viitorul.

7. De asemenea Belgia trebuie goliță și despăgubită, pentru ca să nu piară credința oamenilor în puterea legilor și învoelilor.

8. Întreg pământul Franței trebuie eliberat și despăgubit, iar în ce privește nedreptatea cu Alsația și Lorena, care s'a săvârșit înainte cu 50 de ani, trebuie reparată.

9. Granițele Italiei trebuie îndreptate până la linia națională, ce se poate limpede

recunoaște, (adecă până unde locuiesc italienii).

10. Popoarelor din Austria și Ungaria ale căror loc trebuie stabilit și asigurat între națiuni să li să facă cu putință, la cel dintâiu prilej, dezvoltarea autonomă.

11. România, Sârbia și Muntenegru trebuie evacuate (adecă golițe) și puse la loc Sârbia să capete drum deschis până la mare, iar starea statelor din Balcani, trebuie astfel orânduită, ca să se țină seamă și de trecutul lor și de drepturile câștigate.

12. Turcia să rămână neatârnată în părțile ei turcești, dar și celorlalte popoare (armeni, arabi) să li-se dea autonomie întreagă. Strămtorile Dardanelor trebuie deschise pe seama tuturor.

13. Să se înființeze un stat polon neatârnat din toate ținuturile locuite de Poloni.

14. În sfârșit toate popoarele să încheie o alianță generală, o învoială, prin care un popor să dea chizeșie pentru celălalt.

Din aceste puncte pe noi ne privește punctul 10 care vrea să ne asigure o desăvârșită și liberă viață națională.

Glasuri neprietinești.

Până când bărbații de stat din Viena privesc cu încredere în viitor și așteaptă un răspuns bun dela Wilson, în tabăra dușmană se înalță deja glasurile de cucuvaie. Astfel ministrul englez pentru lucrări publice, cu numele Bracs, a zis următoarele: Germania vorbește cei drept de pace, dar nu de o pace cum o așteptăm în clipa de față. Ar trebui să fie încredințat, că nemții de fapt vor pace înainte de-a începe să pertracteze cu ei. Înainte de ce vor fi nobili aliații față de nemți, vor trebui să fie drepti față de sine însuși. Ar fi oare drept să lase nepe-depsite atâtea scufundări de corăbii? Ar fi mai departe drept, ca viața industrială a Germaniei să rămână nevătămată, până când ea a nimicit pe-a Franței și a Belgiei. Nu trebuie să ne lăsăm amăgiți, Germania vrea să despartă pe aliați de olaltă. Aliații se află în pragul de-a câștiga războiul și atunci acesta va fi cel din urmă războiu.

Răspunsul lui Clemenceau.

Abia a primit propunerea de pace și guvernul francez a și dat următorul răspuns:

„Deși n'am primit până acum nici o știre oficială despre propunerea de pace a puterilor centrale, totuș se poate ușor prevedea, că răspunsul va fi un ba. Germaniei i-a dat prilej să facă propunere de pace faptul, că Austro-Ungaria și Turcia sunt obosite, iar Bulgaria a ieșit din horă. Conducătorii nemți s'au încredințat, că o învingere pentru ei e cu neputință și ar vrea să se ferească de o năvălire a trupelor dușmane în Germania, cari s'ar răsbuna. Propunerea de pace înseamnă o recunoaștere a înfrângerii. Nemții s'ar adăposti sub aripile lui Wilson și se declară gata a primi condițiile sale. Dar Wilson a spus în 27 Septembrie în înțelegere cu aliații săi, că pacea nu se poate înfăptui prin petraciări, ci numai prin o învingere desăvârșită.“

Ăsta-i răspunsul lui Clemenceau. Ade-văratul răspuns îl va da însă Wilson.

Revizuirea păcii din București.

În urma știrii venite dela Berlin, că guvernul german e aplicat să refacă contractul de pace dela București, comisia trimisă, ca să stabilească hotărările nouă ale României, și-a întrerupt lucrările. Era vorba adecă să se gate lucrările aceste pe luna lui Noemvrie, când deodată evenimentele petrecute în alte părți ale Europei, le-au pus capăt.

De altă parte comunicatele noastre oficiale ne asigură, că din partea României nu ne amenință nici o primejdie. Chiar și oamenii mai așezați de acolo spun, că România va fi ferită pe viitor de-a face o nouă greșală.

Cu privire la Dobrogea nu s'a hotărât încă nimic. Antanta i-a lăsat Bulgariei deocamdată trei divizii, ca să-le țină în Dobrogea ocupată dela Români, dar soarta acestei țărișoare se va hotărî numai la congresul de pace.

Prada antantei.

Comunicatul francez anunță că germanii au fost gonțiți cu totul din St. Quentin. Francezii au mai cucerit localitățile O'lle, Boucy, Guencourt, Bouffinguereux, Villers, Cauroy. Dela 15 Iulie până la 30 Sept., armatele ententei au prins 5518 ofițeri, 248.979 soldați germani, și au luat 3669 tunuri și 23.000 mitraliere.

Congresul naționalităților din Austro-Ungaria.

Sub titlul acesta gazeta „Journal de Genève“ scrie următoarele:

„La 15 Octomvrie se va deschide la Paris congresul neamurilor din Europa centrală, adecă din mijloc, aliate antantei, ca urmare la adunarea națiunilor asuprite din Austria, ținut la Roma în Aprilie trecut. Gazeta franțuzească „Petit Journal“ vorbind despre asta adaugă că schimbarea titlului, arată progresul făcut în cele din urmă șase luni. Toate adunările acestea conchimate la sfat, sunt acum recunoscute ca *purtătoare de războaie*. Este vorba ca Europa centrală să fie alcătuită din nou pe temelia naționalităților, adecă a neamurilor, apoi să se cerceteze toate legăturile și interesele comune politice ale popoarelor deocamdată despărțite unele de altele, și să se sfînșească înțelegerea politică dintre antantă și celelalte popoare libere, cari vor lua moștenirea Austriei.“

Spre știință abonaților.

Rugăm pe toți cari au plătit numai 15 cor. pentru abonament pe anul întreg, să ne trimeată încă restul de 2 cor. 50 fil. până la sfârșitul anului.

Taxa pentru schimbarea adresei este 1 cor.

Sunt rugați toți la cari s'a gătat abonamentul să și-l prenoiască repede. Dealtfel suntem siliți să le oprim gazeta chiar acum, când vin veștile cele mai însemnate despre pacea dorită de toată lumea.

Redacția și administrația
„Gazetei Poporului“.

O serbare cu cântece și jocuri românești, în Praga.

Regimentul de infanterie Nr. 51 se compune, după cum se știe, în majoritate din soldați români de prin părțile Clujului și ale Sălăgiului. Zilele trecute, în 22 Septembrie, a dat regimentul o serbare, care a reușit pe deplin și despre care vreau să scriu câteva rânduri, știind că prind bine mai cu seamă acelorora, cari sunt înrudiți cu cei numiți mai la vale. Conducătorii regimentului, în frunte cu vice-colonelul român *Hidu*, de lângă Sibiu, și maiorul *Ioan Vidrighin* din Rășinari — au avut bunul gând să dea o serbare în folosul orfanilor și al văduvelor rămase după cei morți pe câmpurile de luptă, din regimentul 51. Serbarea s'a ținut în Praga, în trei locuri: a) casa națională a germanilor „Deutsches Haus”, b) pe insula Sofia și c) în parcul orașenesc Rieger.

O vreme minunată de toamnă a adunat un public foarte numeros în toate trei locurile, de după prânz până noaptea târziu. Au luat parte autoritățile militare, în frunte cu mareșalul de câmp *Kestranek*, și autoritățile civile, în frunte cu locotenentul de stat (*Statthalter*), baronul de *Coudenhove* — pe lângă zeci și zeci de alte persoane din societatea înaltă din Praga. Programul a fost foarte variat: jocuri naționale ungurești, românești, slovaci — în costumele naționale ale respectivelor popoare — cântece naționale, fel de fel de declamații și cântece, scamatorii, joc de păpuși pentru copii și multe altele.

Ceeace ne cade bine este că românașii noștri s'au arătat vrednici de laudă. Părintele gr. or. *Laurențiu Curea* (din Deva) a învățat cu soldații români trei cântece românești de *Vidu* („Și-asară”, „Plângerea unei floricele” și „Vraja”), executându-le spre mulțumita tuturor. Cu toate că n'a avut la îndemână decât numai câteva zile pentru probă a învățat pe soldați cântecele cu cea mai mare precizie, în patru voci, încât și raportorul dela „Prager Tageblatt” a scris cuvinte de laudă despre cântarea „precisă” a soldaților noștri. De „prima ordine” scrie recenzentul celeilalte foi germane („Bohemia”) au fost prestațiunile, mai cu seamă jocurile naționale. Pe români i-au învățat: călușerul, bătuța, sârba și hora dl. învățător *Ioan Pățaș* din *Jumelciș* și dl. jude în pens. *Gh. Repede* din *Cohalm* în costume naționale frumoase, poate prea simple — dar nu s'au putut găsi altele, mai bogate în cusături și pozoabe — cu cușme mari, negre, 'ncap, cu băte în mână, au executat soldații, al căror nume am să-l înșir mai jos, jocurile noastre naționale în ropotele de aplauze ale streinilor.

Ne râdeau ochii de bucurie, văzând cum se prezintă de bine publicului țărani noștri, chieamați dela coarnele plugului, să îmbrace mondirul și să păzească țara. *Indeosebi* a fost mare bucuria preoților noștri militari, cari toți au fost de față: dr. theol. și med. *Virgil Cioban*, gr. or., *Laurențiu Curea*, gr. or., *Iuliu Cioba* gr. cat., și *Teodor Papp*, gr. cat.

În șătrile, în cari s'au vândut bunătăți în folosul văduvelor și orfanilor (țigări, beutură, prăjituri, poame, etc.) și de unde s'au adunat iarăși o sumă foarte frumoasă pentru cei lipsiți — am băgat de seamă că se afla și *Dna Minerva Domșa*, soția

Dlui avocat român, Dr. *Domșa*, de prezent sublocotenent în regimentul 51.

Voi înșira numele coriștilor și al călușerilor ca să le citească și rudeniile celor laudați.

Numele coriștilor este următorul: tenor I: *Gheorghe Păcurar*, din *Egeres* (com. Cluj); *Vas. Meuș* din *Biktofalva* (c. Sălăgi); *Vasile Pinte* din *Nádas Kozot* (c. Cluj); *Ioan Gog* din *Galponya* (c. Sălăgi); *Vasile Gutman* din *Kövezsd* (c. Sălăgi); *Ioan Sechelean* din Cluj și *Vasile Mureșan* din *Ugruț* (c. Cluj).

Tenor II: *Todor Merce* din *Benedek* (c. Sălăgi); *Petru Lazar* din *Somlyógyörtelek* (c. Sălăgi); *Petru Checicheș* din Cluj; *Simion Stupar* din *Kolozs Borša* (c. Cluj); *Vasile Chira* din *Almás Tamás* (c. Cluj);

Bas I: *Alexandru Celețan* din Cluj *Mănăștur*; *Grațian Știrb* din *Cirminiș* (c. Sălăgi); *Vasile Mocian* din Cluj; *Dănilă Cărabă* din *Ördögkut* (c. Sălăgi); și *Almășa Tămaș* din Cluj.

Bas II: *Gheorghe Filer* din *Acoș* (c. Sălăgi); *Nemes Ioan* din *Coșogna* (c. Cluj); *Ioan Contraș* din *Sorokkut* (c. Sălăgi); *Petru Manta* din *St. Măria* (c. Cluj); *Ignat Ilie* tot de acolo; *Gheorghe Ferent* din *Chinteu* (c. Cluj); *Nicolae Tioran* din *Erhatvan* (c. Sălăgi); *Vasile Soca* din *Almásrákos* (c. Sălăgi); *Samoilă Chiș* din *Somlyo Györtelek* (c. Sălăgi).

Aceștia au fost toți din regimentul de inf. 51, dar și românașii din regim. de inf. 2 au sărit într'ajutor.

Numele coriștilor din regimentul de infanterie Nr. 2 este următorul: *Nicolae Șeitan* din *Preșmer-Cărpiniș*, *Nicolae Cornu* din *Brașov*, *Ilie Coconete* din *Codlea*, *Constantin Manu* din *Satulung*, *Gheorghe Bărsan* din *Feldioară*, *Gheorghe Dușa* din *Brașov*, *Constantin Furtună* din *Covasna*, *Dumitru Teraș* din *Satulung*, *Ioan Șerban* din *Covasna*, *Simion Moiescu* din *Bistra*, *Cireasa*, *Ioan Pătulea* din *Șulumberg*, *George Buta* din *Szászfehéregyház*, *Ioan Cristea* din *Căpălnaș* și *Constantin Tohat* din *Topliț*.

Numele călușerilor: *Zătav Ioan Pățaș*, învățător, din *Jumelciș*, apoi; *Vasile Oltean* din *Gilău*; *Gavrilă Măstan* din *Nerțea*; *Traian Desmirea* din *Apahida*; *Vasile Tăuțan* din *Baciu*; *Vasile Borbeli* din *Adalin*; *Ioan Roman* din *Cojocna*; *Dumitru Ștefan* din *Bercea*; *Ștefan Chiorean* din *Almaș-Tămaș*; *George Sătmărean* din *Cherdremal*; *Dumitru Păușan* din *Alm.-Szt. Mihai*; *Vasile Coste* din *Adalin* *Mateiu Panciu* din *Bonțida*

Coresp.

Vers de dor.

Foaie verde de dudău
Vă trimit un vers și eu,
Foaie verde din tulpină
Când apuc condeiu'n mână
Eu suspin dela inimă,
Că trăesc între străini
Ca și floarea între spini.
Bate vântul florile
Mă umplu-asudorile,
Pomuț verde cu flori late
Că aceasta nu-i dreptate:
Ce-i frumos să cătănească,
Cei hizi să se veselească,
Cei frumoși să duc în lume
Cei hizi pun la fete nume;
Cei frumoși pe car de foc
Cei hizi cu fetele'n joc;
Cei frumoși să duc din țară,

Cei hizi la fete pe sară.
Dacă'n tabără-am pornit
Hizii cu toți s'au vorbit:
„Haideți noi să ne 'nsurăm
Până fete căpătăm
Cele mândre și găzdoace
Să ne-alegem cum ne place,
Că cătanele or veni
Și fetele s'or scumpi"...
Și-au rămas batjocurile
Să ne porte jocurile
Și-au rămas un golomoz
Să iubească ce-i frumos,
Și-au rămas obelele
Să iubească fetele.
Golomozu ce-a rămas
Numai trag clopu pe nas
Și fac la fete năcaz,
Frunză verde vestețită
Mult mi inima-amărâtă,
Când din țările străine
Mă gândesc dragă la tine.
Gândul du-mi-l vântule
Du-l în sat cu mândrele
Și te 'ntoarce înapoi
Ca să-mi spui cei pela noi
Și-mi alină grijile
Răcește-mi sudorile.
Și-adu-mi vântule din sat
Dela mândra-un sărutat,
Ca să știu de-o fi să mor
În spital ori în răzor,
Dacă ea nu m-a uitat
De când am plecat din sat.

George Petrușă.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 13 Octomvrie 1918.

Congresul național bisericesc la Sibiu. Printr'o poruncă regală cu data de 30 Sept. este chemat la Sibiu pentru 14 Octomvrie, congresul național bisericesc gr. or. De oarece guvernul de data asta s'a lăsat să mai trimită comisar la acest congres, este de așteptat că lucrările congresului să se desfășure în mod normal. Mitropolitul din Sibiu va conduce desbaterile.

Premierea bucatelor predate. Prezum scrie noua ordinațiune a guvernului se vor împărți premii de 15 coroane de majă pentru grâu și 10 cor. pentru secară, orz, ovăs și hrișcă pentru acele predări cari vor fi făcute până la 1 Aprilie 1919 la centrala de grâne. Aceleași premii vor fi plătite pentru toate prisosurile de grâne date comisionarilor centralei până la 1 Aprilie.

Fălnă pentru prescuri. Ministrul alimentației a dat organelor administrative

ordinațiune (cu Nr. 1544—918) prin care îngăduie ca la stabilirea porțiunii de grâu pentru trebuințele casei preotului să se socotească adecă să se rețină și cantitatea de grâu trebuincioasă pentru facerea prescurilor și pentru alte scopuri bisericesti. Intrucât preotul nu ar putea acoperi această trebuință din recolta sa proprie sau din emolumentele naturale date de credincioși, în cazul acesta lipsa este a se acoperi din făina ce stă la dispoziție pentru alimentația publică.

O păreche de cai 60 mii de coroane. Suma aceasta s'a plătit în Pécs pentru o păreche de cai de Muraköz. În cursul războiului nu s'a pomenit încă un preț mai mare pentru o păreche de cai.

O întâmplare în Rusia. O țărancă bătrână se reîntorcea cu trenul dela Moscva unde-și vânduse făina. Fără de veste începu să zbiere: „Mi-au furat 12 ruble! Mi-au furat 12 ruble! Mi-au furat 12 ruble!“ Ea se întoarse apoi repede către unul dintre soldații cari călătoreau împreună cu dânsa, și prinse a-l învinovăți: „Tu mi le-ai furat!“ Ostașul se desvinovătea înzădar, îmbrându-i la urmă bătrânii toți bănișiorii ce-i mai avea în pungă, numai ca să nu-l părăscă. Țărancă striga fără contenire: „N'am lipsă de banii tăi! Dă-mi rublele înapoi.“ Ceilalți călători îi dădură dreptate, se alcătuiră în judecatorie acolo pe loc, și aduseră următoarea sentință: „Pentru-că a furat el trebuie să moară!“ Unul dintre călători să furișă atunci de soldat își scoase revolverul, și-l descărcă asupra lui. Liniștea să instă până apoi în vagon din nou. După un răstimp oare-care, se auzi din nou țipetul de mirare al țărancii cu rublele furate. Își găgăsisse paralele în ciorapi, unde le ascunsese de teama să nu i-le fure. Acum ce era de făcut? Cercetări nouă, judecată nouă, sfârșite apoi cu o condamnare nouă. A învinovățit pe un om cinstit, prin urmare trebuie și dânsa să moară. Și împreună cu ea și omul care împușcase pe ostaș. După câteva clipe căzură jertfă acestei judecări după oaltă alte două persoane. Trei morți pentru 12 ruble, și-o găină costă astăzi în Rusia 40 de ruble.

O glumă. Se povestește că cu prilejul exercițiului, adecă muștrului unei companii în Suedia, locotenentul întrebă pe unul dintre recruți astfel: „Rogu-te, spune-mi ce-o să faci tu, dacă vei întâlni pe câmpul de luptă un singur ostaș dușman?“ — „Îl trăznesc mă rog în cap domnule laină!“ — „Bine răgută! Dar ce-o să faci când vei da peste o companie întreagă?“ — „Îl trăznesc, mă rog, în cap, dle laină!“ — „Nu-i bine mă! Nu se poate pune un om cu o companie întreagă. Altfel, răgută, se face altfel. Te tragi ușurel înapoi și melduești bre, ai întâles? Da ce-o să-mi faci tu atuncia dacă vei găsi în țara vrăjmașului o vacă fără de pază?“ — „O trăznesc, mă rog frumos, în cap, domnule laină!“ — „Rău.“ — „Mă trag ușurel înapoi și-o meldeluesc.“ — „Și mai rău răgută! — Iai frumos vaca de coarne și-o duci la comanduire, măgarule! Așa se face... Acum spune răgută, ce-o să faci tu dacă mă vei zări din întâmplare pe mine în fața șanțurilor?“ — „Îl trăznesc, mă rog, în cap, pe domnul laină, să fie cu iertare!“ — „Măgarule! Dar nu pricepi că eu îți sunt stăpânul, . . . luminările tale! Și-apoi nu vezi că sunt îmbrăcat în uniformă?“ — „Atunci să mă trag ușurel înapoi, și meldeluesc.“ — „Asta-i prostie cu coarne. Nu vezi tu

că eu nu sunt o companie întreagă?“ — „Păi dacă nu, iau mă rog frumos, pe domnul laină de coarne și-l duc la comanduire.“

Câți saci ai? O ordinațiune a guvernului privitoare la saci poruncește că fiecare trebuie se arete ce saci are și anume între 30 Octomvrie și 10 Noemvie. Tipăriturile de lipsă pentru aceste declarații le dă autoritatea industrială din cea dintăiu instanță, precum și centrala de saci din Budapesta. Această comisie va controla de-acum foarte aspru arătările făcute. Ori-ce abatere se va pedepsi cu amendă până la 2000 coroane.

Plata advocațiilor privitoare la cauzele de cartea funduară.

Prețul lucrului: 1. Pentru contractele de vânzare-cumpărare și întabularea lor, — din care $\frac{2}{3}$ revine pentru contract și $\frac{1}{3}$ parte pentru întabulare, — afară de spesele efective, (timbru, porto etc.) se calculează după valoarea obiectului și face:

Până la o valoarea de 100	K.	12
Dela K 100—200	"	18
" " 200—500	"	25
" " 500—1000	"	35
" " 1000—1500	"	45
" " 1500—2000	"	50
" " 2000—3500	"	65
" " 3500—4000	"	70
" " 4000—4500	"	80
" " 4500—5000	"	90
" " 5000—6000	"	100
" " 6000—7000	"	110
" " 7000—8000	"	120
" " 8000—9000	"	130
" " 9000—10000	"	140
" " 10000—15000	"	170
" " 15000—20000	"	200

Peste 20000 după plus $\frac{1}{2}\%$.

II. Pentru cereri de întabularea penului de prenotare ori extabulare — afară de spesele efective:

Până la valoarea de K 100	K	10
Dela K 100—200	"	12
" " 200—500	"	20
" " 500—1000	"	25
" " 1000—2000	"	30
" " 2000—3000	"	35
" " 3000—4000	"	40
" " 4000—5000	"	50
" " 5000—10000	"	60
" " 10000—20000	"	80

Peste K 20000 după $\frac{1}{4}\%$.

III. Pentru obligațiuni și cvite de extabulare;

După suma de K 1—200	K	3
Dela K 200—1000	K	6
" " 1000—5000	"	20
" " 5000—10000	"	30
" " 10000—20000	"	60

IV. Pentru epistole de solicitare ori avizuri simple în chestii:

Până la K 2000	K	5
" " „ 10000	"	10

Peste K 10000 de fiecare K 5000 începte câte K 2.

Restrângerea concurenței necinstite:

§. 1. Taxele în acest tarif sunt a se tracta ca minimale, prin urmare este interzis a încheia pe viitor cu oricine învoielii contrare acestui tarif, chiar și pe lângă onorar anual; învoielile de până aci rămân în vigoare.

§. 2. Observarea în întregime a acestui tarif — valabil cu ziua de azi — este pusă sub paza cinstei colegiului advocațial.

Acest tarif a fost primit de comitetul Camerii advocațiale din Sibiu, în ședința sa ținută la 14 Septemvrie 1918.

Dr. Bordan m. p. Dr. Bruckner m. p.
prez. cam. secr. subst. al cam.

Cari sunt bisericile cele mai încăpătoare? Dacă judecăm după înălțimea turnurilor, Germania are cele mai înalte biserici din lume. Domul din Ulm e mai înalt (162 m.) decât celelalte biserici mari europene; domul din Colonia are 156 m. Biserica sf. Mihail din Hamburg 150 m. de înalt. Dar dacă socotim mărimea bisericilor după încăperea lor, se schimbă lucrurile. Biserica sf. Petru din Roma e cu deosebire cea mai încăpătoare, căci poate adăposti 54000 de oameni. După ea vine catedrala din Milan, în care încap 37000 de credincioși; biserica sf. Pavel din Roma 36.000; apoi domul din Colonia 30.000; urmează catedrala sf. Paul din Londra cu o naie pentru 25.000 de persoane, biserica sf. Petroniu din Bolonia tot de 25.000. Sub 25.000 încap în sf. Ioan din Roma, sf. Ștefan din Viena, domul din Pisa, sf. Dominic din Bolonia și în sfârșit catedrala din San Marco din Veneția, în care încap 7000 de persoane.

Prinzonierii întorși în țară cât timp vor primi concediu? Până acum soldații prinși, întorși însă din țara dușmană, căpătau câte 4 săptămâni concediu și apoi erau duși din nou pe front. Cum însă acest concediu era prea scurt, ministerul de război în înțelegere cu al honvezilor, a hotărât prin ordinul nrul 13,153 Pr., ca de acum încolo prinșii întorși în țară să capete 8 săptămâni concediu, iar cei cari locuiesc în ținutul de război, sau ale căror case au fost pustiite de dușmani, vor primi concedii de 12 săptămâni. Pentru cei ce au plecat înapoi pe front, după ce au avut numai 4 săptămâni concediu, comandantul mai înalt va lua măsurile trebuincioase.

Boala zisă spaniolă. De boală grea și primejdioasă e cuprinsă țara noastră. Omul e apucat de ferbințeli, dureri de cap, de oase, de mijloc, de ochi, de stomac și intestine. Cu pază bună scapi ușor de dânsa, altfel însă lesne se schimbă în aprindere de plumâni, care te duce la moarte.

Se recomandă celor cuprinși de această boală se stea în pat până le trece ferbințea. Bolnavul, încât se poate, să întrebuințeze lucruri de asudat, ca prin aceasta să se scoată din corp sămințele boalei. Mai ales cei săraci de sânge sunt expuși la boală, și acei cari au suferit cândva de plămâni.

Pentru a ne feri de boala spaniolă, cea mai nouă boală, e leacul: ținerea în curățenie a nasului și a gurii; lăuntru nasului să se spele cu puțină apă sărată, dar nu tare, iar gura cu o apă în care ai pus puțin timol, mai de multe ori în fiecare zi.

Cât vor costa mobilele? Guvernul a luat măsuri și împotriva înșelătoriei ce se face cu mobilele. Printr'o ordinațiune dată acum, hotărăște prețuri maxime pentru diferite feluri de mobile. Cea mai ieftină odaie de dormit alcătuită din 2 dulapuri cu 2 uși 2 paturi, 2 măsuțe de noapte, o masă de spălat, toate din lemn de fag. neinstruit, costă la fabrici 1300 cor., vândute în mic 1625 cor. Aceași mobilă făcută din stejar costă la fabrică 2950 cor., vândută în mic 3900 cor. Prețuri pentru aceste mobile luate cu bucata: un pat 12-50 un dulap 25, iar măsuța de noapte sau de spălat 6-25 la sută din prețul arătat

mai sus. Prețurile odăilor de mâncare compuse din masă de marmoră, creț, canapea și masă de mijloc sunt vândute în mic: fag 3850 cor., stejar 4530 cor.

Aceste prețuri se înțeleg la locul unde se află negustorul. Pentru împachetare se va socoti la mobilă obicinuită 6 la sută, la oglinzi și marmoră 10 la sută adaus. Negustorul nu poate urca prețurile fără aprobarea comisiei centrale pentru controlarea prețurilor. Ordinațiunea mai hotărăște și prețuri pentru alte mobile luate deosibit. Toți negustorii de mobile sunt datori să arete până în timp de 8 zile ce mobile au în magazii? Despre mobile vechi ordinațiunea nu spune nimic.

Învățătorii glotași, împărțiți la serviciu militar ușor, fără arme. În legătură cu ordinul dlui ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică Nr. 6781—1918 prezid. vor fi scutiți de serviciu militar activ:

„Toți învățătorii glotași (militari de rând, cadet-aspiranți și stegari), cari au împărțirea la serviciu ușor (în cancelarie, la instrucție, la alimentație), să trimită imediat consistorului, căruia aparțin, următoarele date: 1. Numele. 2. Armata la care servește (honvezi, armata con.ună, regimentul ș. a. eventual poșta de câmp). 3. Anul nașterii. 4. Împărțirea ce o are azi, în serviciul militar ușor. 5. Locul unde e aplicat sau unde va fi aplicat ca învățător. 6. Rangul militar. 7. Comanda de întregire, de care se ține. Cu un cuvânt toate datele referitoare la serviciul lui militar.

P. V. Consistor pe baza acestor date — dacă vor fi exacte — va face propunerea pentru mântuirea lor dela serviciul militar activ.

NB. În interesul învățământului sunt rugate toate ziarele române, să reproducă această știre, luată din „Néptanitók lapja” Nr. 26—27—1918, pagina 22.

Se va scumpl zăharul. Prețul zăharului luat la fabrică se urcă de acum cu 78 coroane, adică va fi 292 coroane maja. Prețul la vânzarea în mic se urcă dela 240 fil. chiogramul, la 330 fil. Aceasta cu începere dela 1 Octomvrie.

Conducătorii fabricilor și guvernul

se sfătuiesc acum ca prețul unui kg. de zahăr să se urce la 5 cor.

Hoțul îndreptat. O gazetă bisericească scrie: Un om a trecut încet gardul și s'a furișat într-o grădină să fure poame. S'a uitat însă mai întâi împrejur în toate părțile, înainte și îndărăt, în dreapta și în stânga, oare nu-l vede cineva? Pe când se uita așa de odată strigă la el un copil cu glas tare, care era în apropiere într'un pom: „Tu te uiți în toate părțile; dar de ce nu te uiți și în sus către ceriu?” Hoțul a înțeles îndată, că copilul a voit să-i aducă aminte de atotșitorul Dumnezeu. Strigătul a căzut asupra lui ca un fulger; a părăsit repede grădina și de aci înainte adeseori și-a adus aminte de cuvintele copilului. S. Augustin a zis: Vrei sau nu vrei, tot te vede Dumnezeu; dinaintea ochilor lui nu te poți ascunde! (N. V. preot militar)

Din cuvântarea mai nouă a președintelui Wilson. Cu prilejul începerii noului împrumut de războiu american, președintele Wilson a ținut o însemnată cuvântare, în care a grăit despre viitoarea alianță a tuturor neamurilor. După ce a arătat că nici un interes special sau aparte al unei națiuni sau a unei grupe de națiuni nu poate sluji de temelie la vre-o parte a contractului, dacă nu se potrivește cu interesele comune ale tuturor, a continuat astfel:

„Ofensivele de pace pot fi oprite numai atunci cu reușită și aduse la tăcere dacă vom arăta că fiecare biruință împotriva Germaniei, va aduce popoarele aliate și toate neamurile mai aproape de felul acela al păcii, care va da tuturor popoarelor siguranță și liniștire, și va face cu neputință un asemenea războiu.”

Cum poți trimite bani în România? Se scrie din București: În ținutul ocupat al României precum și în Moldova se vor putea de acum trimite hârtii de valoare, afară însă de bancnote, prin poștă, întru cât este restabilită legătura poștală. Acestele va primi spre trimitere poșta română cu începere dela 1 Octomvrie. Cenzura poștală o va face o comisie anumită, care va controla tot ce se trimite. Această măsură

a fost luată în prima linie în interesul comercianților. Particularii se vor bucura de ea numai în cazuri foarte grabnice.

Mai nou.

Răspunsul lui Wilson

Scurt înainte de încheierea gazetei primim următoarea telegramă:

Budapesta la 9 Octombrie. Din Haga sosește știrea aceasta:

Înainte de ce s'ar putea da un răspuns președintele pune încă câteva întrebări. El vrea să știe anume:

1. Înțelege guvernul german nota sa, prin care cere pacea, așa, că primește toate lucrurile pe cari le-a amintit președintele Wilson în vorbirea către congres din 8 Ianuarie (cele 14 puncte)? Iar pertractările pe cari dorește să le începem acum, vor avea scopul să reguleze numai cum să fie duse la îndeplinire acele lucruri.

2. Președintele declară că la armistițiu nu se învoiește, pe câtă vreme nemții nu vor părăsi teritoriile ocupate.

3. Președintele dorește să știe, dacă cancelarul german vorbește în numele tuturor acelor factori constituționali ai împărăției germane, cari au purtat războiul până acum.

Med. Dr. Ilie Iancu

s'a reîntors acasă

și ordonează zilnic dela 2—3 oare d. a. strada Seiler 3.

Concurs.

La subsemnata direcțiune sunt a se înainta până la 15 Oct. a. c. Cereri pentru ajutor lunar de 30 cor. din fondul Mesel studenților Dr. Aurel Mureșianu.

La cereri sunt a se alătura următoarele documente:

1. Indice;
2. Atestat despre starea averii petentului și părinților;
3. Declarațiune, dacă petentul are și cât stipendiu și dela care fundațiune?
4. Declarațiune că în care rang servește petentul la miliție.

Direcțiunea „Economul”
1—1 Cluj.

Caut loc

într'o prăvălie românească, ca comis în branșa de manufactură sau spețării.

Sunt de 18 ani și pe lângă limba maternă posed și limba unguerească. 56 2—3

Adresa la Gazeta Poporului.

Kaine românești,

cămeși și cretințe, șurturi, un roc pontru un băiat de 14—16 ani, o manta modernă pentru o doamnă și o bluză brodată, o mașină mare decusut „SINGER”, sunt de vânzare în 66 1—1

Burgergasse 21 etajul I.

Avis!

„ECONOMUL” Institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mil cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Împrumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiunile în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 30

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.
Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale războiului.

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe ele.

Ucioare, potire, păhare, lăcele bani vechi rai, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisericești pictate pe lemn și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe postă ori aduse la adresa 22

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5

Abonați

și răspândiți pretutindenea

Gazeta Poporului

cea mai cu dragoste foaie pentru neam!